

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фундаментальної і прикладної геології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ГЕОЛОГІЧНИХ РОБІТ НА НАФТУ І ГАЗ**

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітні програми
спеціалізація
вид дисципліни
факультет

перший (бакалаврський)

10. Природничі науки

103. Науки про Землю

Геологія нафти і газу

вибіркова
геології, географії, рекреації і туризму

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
«30» серпня 2022 року, протокол № 9

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Самчук І. М., к. геол. н., доцент кафедри геології
Барташук О. В., д. геол. н, професор кафедри геології

Програму схвалено на засіданні кафедри геології
Протокол від «10» червня 2022 року № 6

Завідувач кафедри геології

_____ (Сергій ГОРЯЙНОВ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм:

Гарант ОПП «Геологія нафти і газу»

_____ (Олександр КЛЕВЦОВ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму
Протокол від «29» серпня 2022 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____ Олександр ЖЕМЕРОВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Організаційне та правове забезпечення геологічних робіт на нафту і газ**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Геологія нафти і газу» підготовки бакалаврів спеціальності 103 Науки про Землю.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

навчити майбутніх фахівців особливостям управління, організації та планування геологічних робіт на нафту і газ у поєднанні з правовими знаннями забезпечення цих робіт з метою використання отриманих знань у практичній діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- вивчення теоретичних основ менеджменту, враховуючи особливості нафтогазовидобувної специфіки;
- засвоєння принципів і методів раціонального управління на геологічному підприємстві;
- вивчення методичних основ і принципів організації і планування геологорозвідувального виробництва;
- засвоєння правових аспектів забезпечення геологічних робіт на нафту і газ.

1.3. Кількість кредитів **4;**

1.4. Загальна кількість годин **120;**

1.5. Характеристика навчальної дисципліни «Організаційне та правове забезпечення геологічних робіт на нафту і газ»	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
24 год	6 год (+2)
Практичні, семінарські заняття	
24 год	8 год
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
72 год	104 год
Індивідуальні завдання	
- год	

1.6. Заплановані результати навчання.

Сформовані компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК10. Навички забезпечення безпеки життєдіяльності;

ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення геологічних досліджень і підготовки звітності;

ФК 14. Здатність планувати й реалізувати геологорозвідувальні роботи, у тому числі на нафту і газ;

ФК 17. Розуміння екологічних наслідків професійної діяльності та здатність їх прогнозувати; екологічна відповідальність у професійній діяльності.

Згідно до вимог освітньо-професійних програм студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПР 13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення, готувати звіти;

ПР 14. Брати участь у розробці проєктів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю, планувати геологорозвідувальні роботи на нафту і газ;

ПР 17. Знання організаційних та правових основ проведення геологічних робіт, у тому числі на вуглеводні, законодавства України в галузі геології й надрокористування.

Через систему знань та умінь:

Знання:

- правового законодавства в гірничовидобувній галузі;
- особливостей організації геологічних робіт на нафту і газ;
- основних засад планування діяльності геологічних підприємств;

Уміння:

- аналізувати особливості геологорозвідувального виробництва, як об'єкта управління;
- застосовувати механізми правового регулювання забезпечення геологічних робіт на нафту і газ.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Організаційне забезпечення геологічних робіт на нафту і газ

Тема 1. Державне управління та регулювання нафтогазової галузі.

Тема 2. Організаційні основи розробки родовищ нафти і газу.

Тема 3. Особливості умов праці у нафтогазовій галузі.

Тема 4. Охорона довкілля в процесі користування надрами.

Розділ 2. Правове забезпечення геологічних робіт на нафту і газ

Тема 5. Особливості правовідносин у сфері користування нафтогазоносними надрами.

Тема 6. Особливості правовідносин у сфері геологічного вивчення нафтогазоносності надр.

Тема 7. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює діяльність у нафтогазовій сфері

Тема 8. Порядок розпорядження геологічною інформацією.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Організаційне забезпечення геологічних робіт на нафту і газ												
Тема 1	11	2				9	14	1				13
Тема 2	15	2	4			9	14	1				13
Тема 3	17	4	4			9	16	1	2			13
Тема 4	17	4	4			9	15	1	2			12
Разом за розділом 1	60	12	12			36	60	4	4			52
Розділ 2. Правове забезпечення геологічних робіт на нафту і газ												
Тема 5	13	2	2			9	14	1				13
Тема 6	15	4	2			9	16	1	2			13
Тема 7	17	4	4			9	16	1	2			13
Тема 8	15	2	4			9	14	1				13
Разом за розділом 2	60	12	12			36	60	4	4			52
Усього годин	120	24	24			72	120	6(+2)	8			104

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Контроль та регулювання геологорозвідувальних робіт на нафту і газ	8	4
2	Планування діяльності геологічних підприємств	8	2
3	Правове регулювання діяльності геологічних підприємств	8	2
Разом		24	8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Міжнародне співробітництво у нафтогазовій галузі.	12	15
2	Охорона об'єктів нафтогазової галузі	10	15
3	Гірничий закон України	15	20
4	Кодекс про надра	15	20
5	Особливості екологічної безпеки гірничих робіт	8	10
6	Припинення діяльності гірничих підприємств	8	14

7	Оформлення проектно-кошторисної документації	4	10
Разом		72	104

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом.

7. Методи навчання

Передбачені лекції та практичні заняття. Лекції на час воєнного стану проводяться дистанційно у форматі відеоконференції (платформи Zoom, GoogleMeet та ін.), студентам надаються питання для самоперевірки та самоконтролю.

Навчально-методичний комплекс розміщений на сайті кафедри. Консультації індивідуальні та групові відбуваються з використанням месенджерів Viber, Telegram, електронної пошти тощо.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративні; проблемного викладу; частково-пошукові.

8. Методи контролю

- Усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне);
- Практичні роботи;
- Письмовий контроль: поточний, екзаменаційний.

9. Схема нарахування балів

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів по предмету «Організаційне та правове забезпечення геологічних робіт на нафту і газ»

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю:

- виконання практичних робіт і їх захист;
- виконання поточного контролю.

Поточний контроль оцінюється в *40 балів* (4 питання):

- 4 питання, що передбачають розгорнуті відповіді (есе) (10 балів за кожне питання).

9-10* балів – вірна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку;

7-8 балів – вірна відповідь, але є непослідовність у викладенні;

5-6 балів – вірна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади, розрахунки та аргументація висновку;

4 бали – невірна відповідь, проте простежується знання матеріалу, володіння основними термінами;

3-2 бали – невірна відповідь;

0 балів – відсутність відповіді.

* – з основної суми балів за відповідь може бути знятий 1 бал за неухайність та неохайність в оформленні відповіді.

Практичні роботи оцінюються в 20 балів:

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
1	Контроль та регулювання геологорозвідувальних робіт на	5

	нафту і газ	
2	Планування діяльності геологічних підприємств	5
3	Правове регулювання діяльності геологічних підприємств	5
Разом		15

15 балів – роботи правильно виконані, оформлені, здані вчасно;
5 балів – захист робіт.

Екзаменаційна робота оцінюється в *40 балів* (4 питання)

- 4 питання, що передбачають розгорнуті відповіді (есе) (10 балів за кожне питання).

9-10* балів – вірна відповідь, яка передбачає знання матеріалу, послідовність викладення, наведення прикладів, приведення розрахунків (за необхідністю) аргументованість висновку;

7-8 балів – вірна відповідь, але є непослідовність у викладенні;

5-6 балів – вірна відповідь, але є непослідовність викладення, відсутні приклади, розрахунки та аргументація висновку;

4 бали – невірна відповідь, проте простежується знання матеріалу, володіння основними термінами;

3-2 бали – невірна відповідь;

0 балів – відсутність відповіді.

* – з основної суми балів за відповідь може бути знятий 1 бал за неуважність та неохайність в оформленні відповіді.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він здійснюється під час проведення екзамену в письмовій формі. У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає конференцію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Загальна схема нарахування балів

Поточний контроль	Закріплення лекційних знань			Всього	Екзамен	Загальна сума балів
	ПР1	ПР2	ПР3			
40	5	5	10	60	40	100

Підсумкова оцінка (ПО) в балах з дисципліни розраховується за накопичувальною системою як сума балів, отриманих студентом за поточний контроль (ПК), за практичні роботи (ПР), за екзаменаційну роботу (ЕР):

$$ПО = ПК + ПР_{1-3} + ЕР$$

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Кодекс України «Про надра» від 27.07.1994 № 132/94-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/132/94- %D0%B2%D1%80](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80).
2. Про нафту і газ : Закон України від 12.07.2001 № 2665-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2665-14>.
3. Філатова В. К. Правові засади геологічного вивчення надр в Україні : монографія / В. К. Філатова, Т. М. Шульга. – Харків : Видавництво «ФІНН», 2011. – С. 69.

Допоміжна література

4. Кірін Р.С., Хоменко В.Л. Геологічне право : навчальний посібник. Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2015. 198 с.
5. Кобецька Н.Р. Екологічне право України : навчальний посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 352с.
6. Олійник О.М. Правове регулювання охорони надр за законодавством України (окремі аспекти) : монографія. Хмельницький : Поліграфіст, 2011. 140 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Авторські розробки лекційних та практичних робіт, представлених на сайті кафедри фундаментальної і прикладної геології
2. Фонди Центральної наукової бібліотеки ХНУ ім. В.Н.Каразіна.
3. Фонд Харківської державної бібліотеки ім. В.Г. Короленка .
4. Мережа Інтернет.